46. IZREDNA SEJA DZ RS

Poslanke in poslanci DZ RS so na 46. izredni seji, ki je potekala 31. 8. 2023, sprejeli rebalans proračuna RS za leto 2023 II, novelo Zakona o izvrševanju proračunov za leti 2023 in 2024 in interventni zakon za odpravo škode ob naravnih nesrečah.

Rebalans proračuna RS za leto 2023 II

Poslanke in poslanci so z 82 glasovi za sprejeli Rebalans proračuna Republike Slovenije za leto 2023 II (Rb2023-1), ki za pomoč prizadetim in odpravo posledic poplav namenja 520 milijonov evrov.

Z rebalansom bodo za pomoč prizadetim in odpravo posledic naravne nesreče namenili 520 milijonov evrov. Od tega se bo 300 milijonov evrov prerazporedilo s proračunske postavke upravljanja finančnega premoženja, za preostalih 220 milijonov evrov pa se povečujejo odhodki proračuna. Zato se bo proračunski primanjkljaj povečal z načrtovanih 4,5 na 4,9 odstotka bruto domačega proizvoda.

Po zadnji oceni je v vremenskih ujmah nastalo za 4,7 milijarde evrov neposredne škode, medtem ko za učinkovito odpravo, kjer bo treba sanirati več kot samo neposredno škodo, Vlada RS za zdaj načrtuje od 6,7 milijarde do 7 milijard evrov v naslednjih petih letih. Namen je, da se z zakonom o obnovi, ki bo pripravljen v naslednjih tednih, s približno 7 milijardami evrov, poskuša prizadetim regijam pomagati na način, da bodo na prihodnje ujme bistveno bolje pripravljene.

Poleg 520 milijonov evrov, ki jih bo zagotovil rebalans, so najpomembnejši vir evropska sredstva, tj. skupaj dve milijardi evrov – 400 milijonov evrov bo pridobljenih iz nepovratnih sredstev iz solidarnostnega sklada, približno 800 milijonov iz programa kohezijskih sredstev, okoli 750 milijonov evrov pa iz dodatnih povratnih sredstev iz programa za okrevanje in odpornost.

Razlog za rebalans proračuna za leto 2023 je, da mora država zaradi katastrofalnih avgustovskih poplav odločno ukrepati. Rebalans za letošnje leto je tako namenjen izključno odpravljanju posledic poplav. Zaradi predvidenih sprememb proračuna dodatno zadolževanje ni potrebno, trenutna likvidnost naj bi bila dovolj visoka.

Sprejeta zakona

Novela Zakona o izvrševanju proračunov za leti 2023 in 2024

Poslanke in poslanci so z 82 glasovi za sprejeli Zakon o spremembah in dopolnitvi Zakona o izvrševanju proračunov za leti 2023 in 2024 (ZIPRS2324-B), ki določa, kaj so postavke naravne nesreče.

Ker se odpira program odprave posledic naravnih nesreč, želi dati jasna navodila, da se bodo ta sredstva lahko porabila le za odpravo posledic poplav in da je lahko tisti, ki odloča o prerazporeditvah v tem delu, le Vlada RS.

Zakon o interventnih ukrepih za odpravo posledic poplav in zemeljskih plazov iz avgusta 2023

Poslanke in poslanci so s 56 glasovi za sprejeli Zakon o interventnih ukrepih za odpravo posledic poplav in zemeljskih plazov iz avgusta 2023 (ZIUOPZP).

V predlogu interventnega zakona, ki so med drugim zapisani ukrepi za nujno obnovo javne infrastrukture ter poenostavitev vrste postopkov in pridobivanja dovoljenj, poleg tega prinaša pomoč gospodinjstvom, gospodarstvu in občinam po ujmi.

Zakon s 172 členi prinaša številne ukrepe za čim hitrejšo obnovo domov, neposredne pomoči družinam, zaščito delovnih mest, pomoč poplavljenim podjetjem ter pomoč dijakom in študentom s teh območij. Med drugim so predvideni posebna zvišana izredna denarna socialna pomoč prizadetim, moratorij na odplačevanje posojil in prostovoljne solidarnostne sobote v gospodarstvu.

Novost je tudi vladna služba za obnovo, katere vodenje bo prevzel državni sekretar v kabinetu predsednika vlade Boštjan Šefic, v njenem sklopu pa bodo za učinkovito izvedbo obnove oblikovane tehnične pisarne na terenu. Za financiranje obnove je predvidena ustanovitev posebnega sklada. Vanj se bodo stekala sredstva iz državnega proračuna, evropska sredstva in sredstva iz drugih virov, npr. donacij.

Gre za ukrepe s takojšnjim učinkom na terenu, z namenom preprečitve nastajanja nadaljnje škode ter pomoči ljudem pri pripravah na obnovo. Predlog zakona je zastavljen v štirih sklopih. To so ukrepi za pomoč gospodinjstvom, gospodarstvu in občinam ter sanacijski in preventivni ukrepi na javni infrastrukturi, vodotokih in protipoplavni zaščiti.

Po tem interventnem zakonu bodo ljudje upravičeni do treh stvari – 12-mesečnega moratorija na vsa posojila, izredne denarne solidarne pomoči v višini do 11.600 evrov za štiričlansko družino ter oprostitve plačila stroškov za električno energijo, komunalne prispevke in podobno. Pomembno pa je, da se prizadeti za koriščenje teh ukrepov prijavijo. S tem namenom bo prihodnji teden vzpostavljen tudi klicni center na številki 114.

Odločitev za delo na solidarnostni soboti v tem in prihodnjem letu, ki sta zapisani v predlogu zakona bo prostovoljna. Tistim, ki se za to ne bodo odločili, se bo obračunal solidarnostni prispevek ob dohodnini.

Vlada RS naj bi s solidarnostno soboto in obveznim prispevkom po prvotnem predlogu interventnega zakona zbrala 150 milijonov evrov letno, glede na dopolnilo,

potrjeno v sredo na matičnem odboru, s katerim so v osnovo za obračun obveznega solidarnostnega prispevka dodali še dohodke iz kapitala in oddajanja v najem ter poslovno uspešnost, pa še med pet do šest milijonov evrov več.

Prvi obračun bo v letu 2024, drugi pa v letu 2025. Osnova za obračun solidarnostnega prispevka bo vsota bruto dohodkov zavezanca, ki se v skladu z zakonom o dohodnini vštevajo v letno davčno osnovo, določen pa je v višini 0,3 odstotka.

Plačevali bodo tudi prizadeti v poplavah.

V sklad ne bodo dajali le tisti, ki delajo, ampak tudi tisti, ki živijo od pasivnega dohodka. Gre za dohodke, kot so rente, najemnine, obresti, itd. Tudi ti prejemniki bodo v solidarnostni sklad namenili 0,3 odstotka letnih dohodkov, od česa naj bi zbrali kar 80 milijonov evrov.

Ministrstvo za delo je pripravilo tri sklope ukrepov. Prvi sklop vključuje ukrepe za pomoč tistim, ki jim je poplavilo stanovanja oz. domove. Gre za pomoč v obliki izredne pomoči: vsako gospodinjstvo se bo lahko zglasilo na CSD-ju, in bodo predvidoma do konca septembra že dobili izplačila. Maksimum izplačane pomoči bo 3500 evrov za samsko osebo v gospodinjstvu ali 11.400 evrov za štiričlansko družino. To bo takojšnja pomoč, poplačila za škodo pa bodo prišla na vrsto pozneje.

Drugi sklop ukrepov je namenjen zaščiti delovnih mest. Vsi tisti zaposleni, ki so avgusta čistili svoja podjetja, bodo dobili 100-odstotno plačo, ki jo bo v celoti krila država. Drugi ukrep v tem sklopu je čakanje na delo, kjer bo veljalo, da vsi tisti, ki zaradi poplavljenih podjetij ne morejo delati, dobili 80 odstotkov plače, kar bo krila država. Tretji ukrep pa se nanaša na višjo silo: vsem, ki ne morejo na delo zaradi višje sile, kot na primer, da ni ceste ali nimajo varstva za otroke, ker ni vrtca, bo država krila stroške v višini 80 odstotkov njihovih siceršnjih prihodkov.

Tretji sklop je poplavna obnova. V sodelovanju z Zavodom RS za zaposlovanje naj bi angažirali čim več ljudi za pomoč pri obnovi. Vsi brezposelni bodo tako napoteni javna dela, ki ne bodo plačana le v višini 80 odstotkov minimalne plače kot doslej, temveč 100 odstotkov. Brezposelni, ki imajo izobrazbo, višjo od 5. stopnje, pa bodo prejeli 110 oziroma 120 odstotkov minimalne plače. Zmanjšujejo se tudi omejitve za upokojence, ki so doslej lahko delali le 60 ur na mesec, odslej pa bodo lahko delali največ 90 ur. Omogočeno bo tudi hitro zaposlovanje tujcev iz nevizumskih držav.

***